

“Avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri”nin təsdiq edilməsi haqqında

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

“Avtomobil yolları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının [2013-cü il 14 may tarixli 648-IVQD nömrəli](#) Qanununun tətbiqi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin [2013-cü il 2 iyul tarixli 933 nömrəli](#) Fərmanının 1.1.6-cı yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır:**

“Avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Artur Rasi-zadə

Bakı şəhəri, 30 sentyabr 2014-cü il
№ 317

Azərbaycan Respublikası Nazirlər
Kabinetinin 2014-cü il 30 sentyabr
tarixli 317 nömrəli qərarı ilə
təsdiq edilmişdir

Avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri

1. Ümumi müddəalar

1.1. Avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri (bundan sonra - sənəd) “Avtomobil yolları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 14-cü maddəsinin ikinci hissəsinə əsasən müəyyən edilmişdir.

1.2. Avtomobil yollarının təhkim zolağı avtomobil yolları üçün ayrılmış torpaq sahəsinin tərkib hissəsi olmaqla, yol konstruksiyasının özünün tikintisi, istifadəsi, təmiri, saxlanması, qorunması üçün zəruri olan tikililərin, mühəndisi və texniki qurğuların, habelə müvafiq konstruktiv elementlərin (yolun hərəkət hissəsi, səkiləri, velosiped yolları, dayanacaqlar, suötürücü və qoruyucu qurğular, küvet və yol çiyi, dekorativ yaşıllıqlar) yerləşdiyi ərazini əhatə edir.

1.3. 1-17 nömrəli cədvəllərdə göstərilən avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri ümumi istifadədə olan avtomobil yollarının yerləşdirilməsi üçün tələb olunan torpaq sahələrinin enini təyin edir.

1.4. *Ümumi istifadədə olan respublika və yerli əhəmiyyətli, habelə şəhər avtomobil yollarının yerləşdiyi torpaq sahələri dövlət mülkiyyətidir, bölünməzdir və özgəninkiləşdirilə bilməz.*^[1]

1.5. Azərbaycan Respublikasının Asiya avtomobil yolları şəbəkəsinə daxil olan yollarının layihələndirilməsi zamanı Azərbaycan Respublikasının 2005-ci il 5 aprel tarixli 878-IIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Asiya Avtomobil Yolları Şəbəkəsi haqqında Hökumətlərarası Saziş"ə əsasən müəyyən olunmuş layihələndirmə normaları tətbiq edilir.^[2]

2. Avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri

2.1. Avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri avtomobil yollarının dərəcəsindən, hərəkət zolağının sayından, tökmənin hündürlüyündən və ya qazmanın dərinliyindən, yan ehtiyatdan, torpaq yatağının yamacının mailliyindən, eləcə də bu sənədin 3-cü hissəsində nəzərdə tutulan digər şərtlərdən asılı olaraq müəyyən edilir.

2.2. Tökmələrdə yerləşən avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri 1-7 nömrəli cədvəllərə uyğun olaraq təyin edilir.

2.3. Qazmalarda yerləşən avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri 8-14 nömrəli cədvəllərə uyğun olaraq təyin edilir.

2.4. Avtomobil yollarının kəsişmələrində və birləşmələrində tikilən müxtəlif səviyyəli nəqliyyat qovşaqlarının yerləşdirilməsi üçün tələb olunan təhkim zolağının ölçüləri 15 nömrəli cədvələ uyğun olaraq təyin edilir.

2.5. İstehsalat obyektlərinin və avtomobil yollarının ayrı-ayrı tikinti elementlərinin yerləşdirilməsi üçün tələb olunan torpaq sahəsinin ölçüləri 16 nömrəli cədvələ uyğun olaraq təyin edilir.

2.6. Avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması işlərinin planlaşdırılması mərhələsində, layihə sənədləri hazırlananadək, 1 km uzunluğunda avtomobil yolunun təhkim zolağının orta göstəriciləri 17 nömrəli cədvələ uyğun olaraq təyin edilir.

3. Digər şərtlər

3.1. Avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri müəyyən edilərkən, avtomobil yollarının aşağıda göstərilən hissələrinin torpaq yatağı fərdi layihələndirilmə tələb etdiyindən, 1-15 nömrəli cədvəllərdə göstərilən ölçülər bu sahələrə şamil edilmir:

3.1.1. tökmələrin hündürlüyünün və ya qazmaların dərinliyinin maksimal həddi 12 metrdən çox olan;

3.1.2. körpülərə, yol ötürücülərinə və tunellərə yanaşmalarda yerləşən.

3.1-1. Avtomobil yollarının bu sənədin 3.1-ci bəndində sadalanan sahələrinin normaları ərazi planlaşdırılması sənədləri və tikinti layihəsi əsasında müəyyən edilir.

~~3.2. Avtomobil yollarının saxlanması üzrə işlərin icrası ilə əlaqədar lazımı şəraitin təmin olunması üçün 1-15 nömrəli cədvəllərdə göstərilən təhkim zolağının ölçülərinə, əlavə olaraq avtomobil yollarının hər iki tərəfinə eni 3 metrdən az olmayan torpaq sahələri ayrılmalıdır.^[3]~~

3.3. Avtomobil yollarının təhkim zolağının 1-14 nömrəli cədvəllərdə göstərilən ölçülərinə əlavə olaraq, avtomobil yollarının və yol qurğularının konstruktiv elementlərinin yerləşdirilməsi üçün torpaq sahələrinin ölçüləri mühəndisi araşdırmaların, layihə sənədlərinin hazırlanması və kadastr işlərinin aparılması zamanı hesablama yolu ilə aşağıdakılar nəzərə alınmaqla təyin olunur:

3.3.1. nəqliyyat qovşaqlarının tikintisi;

- 3.3.2. suötürücü boruların giriş və çıxışlarında məcranın bərkidilməsi;
  - 3.3.3. su axınının tənzimlənməsi üçün damba və digər mühəndisi qurğuların tikintisi;
  - 3.3.4. körpülərin giriş və çıxışlarında məcranın düzləndirilməsi;
  - 3.3.5. torpaq yatağının yamaclarının dayanıqlığının təmin edilməsi üçün bermaların tikintisi;
  - 3.3.6. görünmə məsafəsini təmin etmək məqsədi ilə meşə zolağının və torpağın kəsilməsi;
  - 3.3.7. buxarlanma hövzələrinin yaradılması;
  - 3.3.8. dərinliyi 1 metrədən çox olan açıq qazmaların tikintisi;
  - 3.3.9. avtobus dayanacaqlarının quraşdırılması;
  - 3.3.10. müvəqqəti istifadə xarakterli giriş, çıxış və birləşmə yollarının tikintisi;
  - 3.3.11. piyada və velosiped yollarının tikintisi;
  - 3.3.12. normativ tələblərə uyğun olaraq, keçid-sürət və əlavə hərəkət zolaqlarının tikintisi;
  - 3.3.13. avtomobil yollarının təmiri və saxlanılmasında istifadə olunan nəqliyyat vasitələri üçün keçidlərin tikintisi;
  - 3.3.14. dekorativ ağacların əkilməsi və qoruyucu qurğuların quraşdırılması;
  - 3.3.15. zəruri tikililərə malik təkrarlayıcı yol sahələrinin tikilməsi;
  - 3.3.16. sürüşməyə, selə, uçqunlara, səs-küyə qarşı və digər qoruyucu qurğuların quraşdırılması;
  - 3.3.17. əlavə rəflərin və ya eni 4 metrədən az olmayan çiyinlərin tikintisi;
  - 3.3.18. avtomobil yollarının istismarı üçün nəzərdə tutulan xətti bina və qurğuların tikintisi;
  - 3.3.19. avtomobil yollarına xidmət üzrə xüsusi təyinatlı digər obyektlərin tikintisi.
- 3.4. Avtomobil yollarının təhkim zolağının 1-14 nömrəli cədvəllərdə göstərilmiş ölçüləri aşağıda göstərilənlərin yerləşdirilməsi üçün lazım olan torpaq sahələrinin minimal ölçülərini təyin edir:
- 3.4.1. tökmələrdə yamacların ətəyi ilə və qazmalarda yamacların qaşları ilə təyin edilən torpaq yatağının;
  - 3.4.2. düzənlik ərazilərdə tökmənin hündürlüyü 1,5 metr, dərə-təpəli ərazilərdə tökmənin hündürlüyü 2 metrədək olduqda, ikitərəfli küvetlərin və ya ərazinin eninə mailliyi 90 promilledən çox olduqda, qazmaların yuxarı tərəfində yerləşən birtərəfli küvetlərin;
  - 3.4.3. ərazinin eninə mailliyi 90 promilledən çox olduqda, qazmaların yuxarı hissəsində tikilən banketlərin və dağüstü qanovların;
  - 3.4.4. tökmənin ətəyindən, qazmanın qaşından, habelə küvetlərin xarici yamaclarının qaşından ölçülən, eni 1 metr olan qoruyucu zolağın.
- 3.5. Avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçülərinin kəsr şəklində göstərildiyi 1-7 nömrəli cədvəllərdə kəsrin surətində - hündürlüyü 2 metrədək olan tökmənin kənarında yan ehtiyatlar nəzərdə tutulmayan, məxrəcində isə yan ehtiyatlar nəzərə alınaraq və bu ehtiyatın torpaq yatağının daimi konstruktiv elementi hesab edildiyi halda təhkim zolağının ölçüləri göstərilmişdir.

~~3.6. Avtomobil yollarının təhkim zolağının 1-14 nömrəli cədvəllərdə təyin edilməmiş ölçüləri layihə sənədlərinin hazırlanması zamanı hesablama yolu ilə təyin edilir.~~

3.7. Avtomobil yollarının təhkim zolağının 1-14 nömrəli cədvəllərdə göstərilən ölçülərinin hesablanması zamanı küvetlərin aşağıdakı parametrləri qəbul edilir:

3.7.1. tökmələrdə yerləşən avtomobil yolları üçün:

3.7.1.1. küvetin forması – üçbucaq və trapesiyavarı;

3.7.1.2. trapesiyavarı küvetin dibinin eni – 0,4 metr;

3.7.1.3. küvetin dərinliyi – 0,6 metr;

3.7.2. küvetlərin və yan ehtiyatların daxili və kənar yamaclarının mailliyi tökmənin yamacının mailliyinə uyğun olmalıdır;

3.7.3. qazmalarda yerləşən avtomobil yolları üçün:

3.7.3.1. küvetin forması – üçbucaq və trapesiyavarı;

3.7.3.2. trapesiyavarı küvetin dibinin eni – 0,4 metr;

3.7.3.3. küvetin dərinliyi – torpaq yatağının qaşından 1,2 metr;

3.7.4. küvetlərin daxili yamaclarının mailliyi avtomobil yollarının müvafiq dərəcəsinə əsasən tikilən tökmənin yamacının mailliyinə uyğun olmalıdır.

3.8. Hərəkət zolaqlarının sayı 8-dən çox olan I dərəcəli avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri, bu sənədin tələbləri nəzərə alınmaqla hesablama yolu ilə təyin edilir.

Tökmələrdə yerləşən I dərəcəli, səkkiz hərəkət zolaqlı avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri (metrlə)

1 nömrəli cədvəl

Tökmənin hündürlüyü (metrlə)	Düzənlik ərazilərdə, eninə maillik 0-90 promille olduqda					Dərə-təpəli ərazilərdə, eninə maillik 90 promilledən çox olduqda				
	torpaq yatağının yamacının dikliyi (mailliyi)									
	sabit			dəyişkən		sabit			dəyişkən	
	1:4	1:3	1:2	1:1,75 və 1:2	1:1,5 və 1:1,75	1:4	1:3	1:2	1:1,75 və 1:2	1:1,5 və 1:1,75
1	<u>61</u> 81	<u>58</u> 76	<u>54</u> 72	<u>54</u> 72	<u>53</u> 71	<u>81</u> 91	<u>72</u> 79	<u>66</u> 73	<u>64</u> 71	<u>63</u> 70
1,5	<u>65</u> 115	<u>61</u> 109	<u>56</u> 101	<u>55</u> 100	<u>54</u> 98	<u>83</u> 101	<u>73</u> 90	<u>66</u> 82	<u>65</u> 81	<u>63</u> 79
2	<u>61</u> 155	<u>57</u> 144	<u>53</u> 134	<u>52</u> 131	<u>51</u> 127	<u>86</u> 105	<u>74</u> 99	<u>66</u> 91	<u>65</u> 90	<u>63</u> 88
3	-	-	57	55	54	-	-	69	66	63
4	-	-	61	59	57	-	-	73	70	66
5	-	-	65	62	60	-	-	77	73	69
6	-	-	69	66	63	-	-	81	77	72
7	-	-	73	70	66	-	-	85	81	76
8	-	-	77	74	70	-	-	-	-	-
9	-	-	81	78	73	-	-	-	-	-
10	-	-	85	82	77	-	-	-	-	-
11	-	-	89	86	80	-	-	-	-	-
12	-	-	93	90	84	-	-	-	-	-

Tökmələrdə yerləşən I dərəcəli, altı hərəkət zolaqlı avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri (metrlə)

2 nömrəli cədvəl

Tökmənin hündürlüyü (metrlə)	Düzənlik ərazilərdə, eninə maillik 0-90 promille olduqda					Dərə-təpəli ərazilərdə, eninə maillik 90 promilledən çox olduqda				
	torpaq yatağının yamacının dikliyi (mailliyi)									
	sabit			dəyişkən		sabit			dəyişkən	
	1:4	1:3	1:2	1:1,75 və 1:2	1:1,5 və 1:1,75	1:4	1:3	1:2	1:1,75 və 1:2	1:1,5 və 1:1,75
1	<u>52</u> 69	<u>50</u> 66	<u>47</u> 62	<u>46</u> 61	<u>45</u> 60	<u>70</u> 80	<u>62</u> 70	<u>57</u> 63	<u>55</u> 60	<u>54</u> 59
1,5	<u>56</u> 101	<u>53</u> 95	<u>49</u> 89	<u>48</u> 85	<u>47</u> 84	<u>72</u> 90	<u>64</u> 80	<u>57</u> 70	<u>56</u> 69	<u>54</u> 67

2	<u>53</u> 135	<u>49</u> 125	<u>45</u> 114	<u>44</u> 111	<u>43</u> 109	<u>74</u> 100	<u>65</u> 90	<u>57</u> 80	<u>57</u> 78	<u>55</u> 76
3	-	-	49	48	46	-	-	61	56	56
4	-	-	53	51	49	-	-	65	60	58
5	-	-	57	54	52	-	-	69	64	61
6	-	-	61	58	55	-	-	73	68	64
7	-	-	65	62	58	-	-	77	72	68
8	-	-	69	66	62	-	-	81	76	71
9	-	-	73	70	66	-	-	-	-	-
10	-	-	77	74	69	-	-	-	-	-
11	-	-	81	78	72	-	-	-	-	-
12	-	-	85	82	76	-	-	-	-	-

Tökmələrdə yerləşən I dərəcəli, dörd hərəkət zolaqlı avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri (metrlə)

3 nömrəli cədvəl

Tökmənin hündürlüyü (metrlə)	Düzənlik ərazilərdə, eninə maillik 0-90 promillem olduqda					Dərə-təpəli ərazilərdə, eninə maillik 90 promilledən çox olduqda				
	torpaq yatağının yamacının dikliyi (mailliyi)									
	sabit			dəyişkən		sabit			dəyişkən	
	1:4	1:3	1:2	1:1,75 və 1:2	1:1,5 və 1:1,75	1:4	1:3	1:2	1:1,75 və 1:2	1:1,5 və 1:1,75
1	<u>46</u> 58	<u>43</u> 55	<u>39</u> 51	<u>32</u> 50	<u>38</u> 49	<u>59</u> 68	<u>54</u> 62	<u>48</u> 54	<u>46</u> 52	<u>45</u> 50
1,5	<u>50</u> 86	<u>46</u> 80	<u>41</u> 73	<u>40</u> 70	<u>39</u> 69	<u>61</u> 77	<u>55</u> 70	<u>48</u> 62	<u>47</u> 60	<u>46</u> 58
2	<u>46</u> 116	<u>42</u> 106	<u>38</u> 95	<u>37</u> 92	<u>36</u> 90	<u>65</u> 89	<u>57</u> 79	<u>51</u> 72	<u>49</u> 69	<u>49</u> 67
3	-	-	42	40	39	-	-	51	50	47
4	-	-	46	44	42	-	-	55	53	50
5	-	-	50	47	45	-	-	59	57	54
6	-	-	54	51	48	-	-	63	61	57
7	-	-	58	55	52	-	-	67	65	61

8	-	-	62	59	55	-	-	71	69	64
9	-	-	66	63	59	-	-	-	-	-
10	-	-	70	67	62	-	-	-	-	-
11	-	-	74	71	65	-	-	-	-	-
12	-	-	78	75	69	-	-	-	-	-

Tökmələrdə yerləşən II dərəcəli, iki hərəkət zolaqlı avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri (metrlə)

4 nömrəli cədvəl

Tökmənin hündürlüyü (metrlə)	Düzənlik ərazilərdə, eninə maillik 0-90 promille olduqda					Dərə-təpəli ərazilərdə, eninə maillik 90 promilledən çox olduqda				
	torpaq yatağının yamacının mailliyi									
	sabit			dəyişkən		sabit			dəyişkən	
	1:4	1:3	1:2	1:1,75 və 1:2	1:1,5 və 1:1,75	1:4	1:3	1:2	1:1,75 və 1:2	1:1,5 və 1:1,75
1	<u>34</u> 43	<u>30</u> 37	<u>27</u> 33	<u>26</u> 32	<u>25</u> 31	<u>42</u> 52	<u>36</u> 41	<u>33</u> 38	<u>33</u> 38	<u>32</u> 37
1,5	<u>38</u> 61	<u>33</u> 54	<u>29</u> 47	<u>28</u> 45	<u>27</u> 44	<u>46</u> 59	<u>37</u> 47	<u>35</u> 43	<u>35</u> 43	<u>33</u> 41
2	<u>33</u> 75	<u>29</u> 67	<u>25</u> 59	<u>24</u> 56	<u>23</u> 54	<u>51</u> 70	<u>39</u> 57	<u>38</u> 52	<u>36</u> 50	<u>35</u> 49
3	-	-	29	28	26	-	-	38	36	34
4	-	-	33	31	29	-	-	42	40	37
5	-	-	37	35	32	-	-	46	44	40
6	-	-	41	38	35	-	-	50	48	44
7	-	-	45	42	39	-	-	54	52	47
8	-	-	49	46	42	-	-	58	56	51
9	-	-	53	50	46	-	-	62	60	54
10	-	-	57	54	49	-	-	-	-	-
11	-	-	61	58	53	-	-	-	-	-
12	-	-	65	62	56	-	-	-	-	-

Tökmələrdə yerləşən III dərəcəli, iki hərəkət zolaqlı avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri

5 nömrəli cədvəl

Tökmənin hündürlüyü (metrlə)	Düzənlik ərazilərdə, eninə maillik 0-90promille olduqda					Dərə-təpəli ərazilərdə, eninə maillik 90 promilledən çox olduqda				
	torpaq yatağının yamacının mailliyi									
	sabit			dəyişkən		sabit			dəyişkən	
	1:4	1:3	1:2	1:1,75 və 1:2	1:1,5 və 1:1,75	1:4	1:3	1:2	1:1,75 və 1:2	1:1,5 və 1:1,75
1	<u>31</u>	<u>27</u>	<u>24</u>	<u>23</u>	<u>22</u>	<u>39</u>	<u>33</u>	<u>30</u>	<u>29</u>	<u>28</u>
	40	35	31	29	26	42	38	34	33	33
1,5	<u>35</u>	<u>30</u>	<u>26</u>	<u>24</u>	<u>24</u>	<u>43</u>	<u>36</u>	<u>32</u>	<u>31</u>	<u>30</u>
	57	50	43	40	39	53	45	41	39	38
2	<u>30</u>	<u>26</u>	<u>22</u>	<u>21</u>	<u>20</u>	<u>48</u>	<u>36</u>	<u>34</u>	<u>33</u>	<u>31</u>
	70	64	58	54	51	63	50	46	45	43
3	-	-	26	25	23	-	-	35	33	32
4	-	-	30	28	26	-	-	39	37	35
5	-	-	34	32	29	-	-	43	41	38
6	-	-	38	35	32	-	-	47	45	41
7	-	-	42	39	36	-	-	52	49	45
8	-	-	46	43	39	-	-	56	53	48
9	-	-	50	47	43	-	-	60	56	52
10	-	-	54	51	47	-	-	-	-	-
11	-	-	58	55	50	-	-	-	-	-
12	-	-	62	59	53	-	-	-	-	-

Tökmələrdə yerləşən IV dərəcəli, iki hərəkət zolaqlı avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri

Tökmənin hündürlüyü (metrlə)	Düzənlik ərazilərdə, eninə maillik 0-90 promille olduqda				Dərə-təpəli ərazilərdə, eninə maillik 90 promilledən çox olduqda			
	torpaq yatağının yamacının mailliyi							
	sabit		dəyişkən		sabit		dəyişkən	
	1:3	1:2	1:1,75 və 1:2	1:1,5 və 1:1,75	1:3	1:2	1:1,75 və 1:2	1:1,5 və 1:1,75
1	<u>25</u> 33	<u>22</u> 29	<u>21</u> 28	<u>20</u> 27	<u>30</u> 36	<u>29</u> 34	<u>29</u> 34	<u>28</u> 33
1,5	<u>28</u> 48	<u>24</u> 41	<u>23</u> 39	<u>22</u> 37	<u>33</u> 44	<u>31</u> 42	<u>30</u> 39	<u>29</u> 37
2	<u>24</u> 60	<u>20</u> 54	<u>19</u> 51	<u>18</u> 48	<u>37</u> 51	<u>33</u> 46	<u>32</u> 44	<u>30</u> 49
3	-	24	23	21	-	35	33	30
4	-	28	26	24	-	39	37	34
5	-	32	30	27	-	43	41	37
6	-	36	34	31	-	47	45	41
7	-	40	38	34	-	49	48	45
8	-	44	42	38	-	53	51	47
9	-	48	46	41	-	57	54	49
10	-	52	50	45	-	-	-	-
11	-	56	53	48	-	-	-	-
12	-	60	57	51	-	-	-	-

**Tökmələrdə yerləşən V dərəcəli, bir hərəkət zolaqlı avtomobil
yollarının təhkim zolağının ölçüləri**

Tökmənin hündürlüyü (metrlə)	Düzənlik ərazilərdə, eninə maillik 0-90 promille olduqda		Dərə-təpəli ərazilərdə, eninə maillik 90 promilledən çox olduqda	
	torpaq yatağının yamacının mailliyi			
	sabit	dəyişkən	sabit	dəyişkən

	1:3	1:2	1:1,75 və 1:2	1:1,5 və 1:1,75	1:3	1:2	1:1,75 və 1:2	1:1,5 və 1:1,75
1	<u>23</u> 32	<u>21</u> 28	<u>19</u> 26	<u>18</u> 25	<u>18</u> 34	<u>27</u> 32	<u>27</u> 32	<u>26</u> 30
1,5	<u>26</u> 46	<u>22</u> 39	<u>21</u> 36	<u>20</u> 34	<u>31</u> 48	<u>28</u> 38	<u>28</u> 37	<u>26</u> 35
2	<u>22</u> 57	<u>18</u> 51	<u>17</u> 48	<u>16</u> 45	<u>35</u> 50	<u>29</u> 43	<u>28</u> 41	<u>27</u> 39
3	-	22	20	19	-	33	30	29
4	-	26	24	22	-	37	34	31
5	-	30	27	25	-	41	38	35
6	-	34	31	28	-	45	42	38
7	-	38	35	32	-	48	45	42
8	-	42	39	35	-	52	48	45
9	-	46	43	39	-	56	52	48
10	-	50	47	42	-	-	-	-
11	-	54	51	46	-	-	-	-
12	-	58	55	49	-	-	-	-

Qazmalarda yerləşən I dərəcəli, səkkiz hərəkət zolaqlı avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri

8 nömrəli cədvəl

Qazmanın dəriniyi (metrlə)	Düzənlik ərazilərdə, eninə maillik 0-90 promille olduqda			Dərə-təpəli ərazilərdə, eninə maillik 90 promilledən çox olduqda		
	torpaq yatağının yamacının mailliyi					
	1:2	1:1,75	1:1,5	1:2	1:1,75	1:1,5
1	57	56	55	73	71	70
2	61	59	58	73	71	70
3	65	63	61	75	75	72
4	69	67	64	80	78	75
5	73	70	67	85	82	78
6	77	74	70	90	86	81
7	81	78	73	-	-	84
8	85	81	76	-	-	-
9	89	84	79	-	-	-

10	93	87	82	-	-	-
11	97	91	85	-	-	-
12	101	94	88	-	-	-

Qazmalarda yerləşən I dərəcəli, altı hərəkət zolaqlı avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri

9 nömrəli cədvəl

Qazmanın dərinliyi (metrlə)	Düzənlik ərazilərdə, eninə maillik 0-90 promille olduqda			Dərə-təpəli ərazilərdə, eninə maillik 90 promilledən çox olduqda		
	torpaq yatağının yamacının mailliyi					
	1:2	1:1,75	1:1,5	1:2	1:1,75	1:1,5
1	49	48	47	60	59	57
2	53	52	50	65	63	61
3	58	56	53	69	66	64
4	62	59	56	74	70	67
5	66	62	59	78	73	70
6	70	66	63	83	77	73
7	74	70	66	-	81	77
8	78	73	69	-	-	-
9	83	77	72	-	-	-
10	87	80	75	-	-	-
11	91	83	78	-	-	-
12	95	87	81	-	-	-

Qazmalarda yerləşən I dərəcəli, dörd hərəkət zolaqlı avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri

10 nömrəli cədvəl

Qazmanın dərinliyi (metrlə)	Düzənlik ərazilərdə, eninə maillik 0-90 promille olduqda	Dərə-təpəli ərazilərdə, eninə maillik 90 promilledən çox olduqda
-----------------------------	--	--

	torpaq yatağının yamacının mailliyi					
	1:2	1:1,75	1:1,5	1:2	1:1,75	1:1,5
1	42	41	40	51	50	43
2	46	44	43	55	54	52
3	50	48	46	60	57	55
4	54	52	49	64	61	58
5	58	56	52	68	64	61
6	62	59	55	72	68	64
7	66	62	58	76	72	67
8	70	66	61	-	-	-
9	74	69	64	-	-	-
10	78	73	67	-	-	-
11	82	76	70	-	-	-
12	86	79	73	-	-	-

Qazmalarda yerləşən II dərəcəli, iki hərəkət zolaqlı avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri

11 nömrəli cədvəl

Qazmanın dərinliyi (metrlə)	Düzənlik ərazilərdə, eninə maillik 0-90 promille olduqda			Dərə-təpəli ərazilərdə, eninə maillik 90 promilledən çox olduqda		
	torpaq yatağının yamacının mailliyi					
	1:2	1:1,75	1:1,5	1:2	1:1,75	1:1,5
1	29	28	27	39	38	37
2	33	32	30	43	42	40
3	37	35	33	47	45	43
4	41	39	36	51	49	46
5	45	42	39	55	52	49
6	49	46	42	59	56	52
7	53	49	45	63	59	55
8	57	53	48	67	63	58
9	61	56	51	-	66	61
10	65	60	54	-	-	-
11	69	63	57	-	-	-
12	73	67	60	-	-	-

Qazmalarda yerləşən III dərəcəli, iki hərəkət zolaqlı avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri

12 nömrəli cədvəl

Qazmanın dərinliyi (metrlə)	Düzənlik ərazilərdə, eninə maillik 0-90 promille olduqda			Dərə-təpəli ərazilərdə, eninə maillik 90 promilledən çox olduqda		
	torpaq yatağının yamacının mailliyi					
	1:2	1:1,75	1:1,5	1:2	1:1,75	1:1,5
1	26	25	24	35	34	33
2	30	29	27	39	38	36
3	34	32	30	43	41	39
4	38	36	33	47	45	42
5	42	39	36	51	48	45
6	46	43	39	55	52	48
7	50	46	42	59	55	51
8	54	50	45	-	59	54
9	58	53	48	-	-	-
10	62	57	51	-	-	-
11	66	60	54	-	-	-
12	70	64	57	-	-	-

Qazmalarda yerləşən IV dərəcəli, iki hərəkət zolaqlı avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri

13 nömrəli cədvəl

Qazmanın dərinliyi (metrlə)	Düzənlik ərazilərdə, eninə maillik 0-90 promille olduqda			Dərə-təpəli ərazilərdə, eninə maillik 90 promilledən çox olduqda		
	torpaq yatağının yamacının mailliyi					
	1:2	1:1,75	1:1,5	1:2	1:1,75	1:1,5
1	24	23	22	36	35	33
2	28	27	25	40	38	36
3	32	30	28	44	42	39
4	36	34	31	48	45	42
5	40	37	34	52	49	45
6	44	41	37	56	52	48
7	48	44	40	59	55	51
8	52	48	43	63	59	54
9	56	51	46	67	62	57
10	60	55	49	-	-	60
11	64	58	52	-	-	-
12	68	62	55	-	-	-

Qazmalarda yerləşən V dərəcəli, bir hərəkət zolaqlı avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri

14 nömrəli cədvəl

Qazmanın dərinliyi (metrlə)	Düzənlik ərazilərdə, eninə maillik 0-90 promille olduqda			Dərə-təpəli ərazilərdə, eninə maillik 90 promilledən çox olduqda		
	torpaq yatağının yamacının mailliyi					
	1:2	1:1,75	1:1,5	1:2	1:1,75	1:1,5
1	22	21	20	33	32	30
2	26	25	23	37	36	33
3	30	28	26	41	39	36
4	34	32	29	45	43	39

5	38	35	32	49	46	42
6	42	39	35	52	50	45
7	46	42	38	56	53	48
8	50	46	41	60	56	51
9	54	49	44	-	60	54
10	58	53	47	-	-	-
11	62	56	50	-	-	-
12	66	60	53	-	-	-

Avtomobil yollarının birləşmə və kəsişmələrində müxtəlif səviyyəli yol qovşaqlarının yerləşdirilməsi üçün tələb olunan torpaq sahəsinin ölçüləri

15 nömrəli cədvəl

Hərəkət zolaqlarının sayı	Müxtəlif səviyyəli yol qovşaqlarının yerləşdirilməsi üçün tələb olunan torpaq sahələri, ha							
	yol kəsişmələrində hərəkət zolaqlarının sayından asılı olaraq				yol birləşmələrində, hərəkət zolaqlarının sayından asılı olaraq			
	8	6	4	2	8	6	4	2
8	50	45	35	30	35	25	20	15
6	45	35	30	25	25	20	15	12
4	35	30	25	20	20	15	12	10
2	30	25	20	15	15	12	10	7

Qeyd. Bu cədvəldə göstərilən sahələr iki avtomobil yolunun kəsişməsində və birləşməsində nəqliyyat qovşaqlarının yerləşməsi üçün torpaqayırmanı təyin edir. Üç və daha çox avtomobil yolunun kəsişmələrində və birləşmələrində nəqliyyat qovşaqlarının yerləşməsi üçün torpaq sahələrinin ölçüləri layihə sənədlərinin hazırlanması zamanı hesablamaya yolu ilə təyin olunur.

İstehsalat obyektlərinin və avtomobil yollarının ayrı-ayrı tikinti elementlərinin yerləşdirilməsi üçün tələb olunan torpaq sahəsinin ölçüləri

16 nömrəli cədvəl

Sıra №-si	İstehsalat obyektlərinin və avtomobil yollarının ayrı-ayrı tikinti elementləri	Ərazinin sahəsi (ha)
1.	Yol xidmətinin xətti bina və qurğular kompleksi (inzibati-məişət korpusu, qarajlar, talvarlar, dayanacaqlar, mexaniki-təmir emalatxanaları, anbarlar, yanacaq doldurma məntəqələri, keçidlər, çəpər və darvaza, mühəndis-kommunikasiya kompleksləri və s.)	2,8
2.	Yol xidmətinin kənarında yerləşən xətti bina və qurğuları (inzibati korpus, məişət otaqları, anbarlar, istehsalat sahələri, asfalt qarışdırıcı qurğular, qarajlar, talvarlar, dayanacaqlar, emalatxanalar, keçidlər, çəpər və darvaza, vaqon-yeməxana, vaqon-hamam, quyu, mühəndis-kommunikasiya kompleksləri və s.)	1
3.	Qum, duz və buzlaşmaya qarşı materiallar bazası (o cümlədən, istehsalat sahəsi, dalan dəmir yolu, çəpər, darvaza və s.)	0,5
4.	Avtobus dayanacağı (açıq, yarım açıq və bağlı avtopavilyon, minik meydançası, məlumat lövhəsi və zibil qutusu): sürət-keçid zolağı olduqda sürət-keçid zolağı olmadıqda	0,15 0,03
5.	Çəki və qabarit nəzarət məntəqəsi (yük-nəqliyyat vasitələrinin dayanması üçün meydança olmadıqda)	0,1
6.	Yol-patrol xidmətinin stasionar postu (dayanacaq meydançası olduqda)	0,1

——— **Qeydlər:** 1. Mühəndis axtarıqlarının və layihə sənədlərinin hazırlanması zamanı avtomobil yollarının dərəcəsi və hərəkət şiddətindən asılı olaraq torpaq sahəsinin ölçüləri artırıla bilər.

——— 2. Torpaq sahəsinin seçilmə aktının hazırlanması zamanı (avtomobil yollarının və yol qurğularının yerləşdirilməsinin ilkin razılaşdırılması ərəfəsində, eləcə də kadastr işlərinin aparılması zamanı) layihə sənədlərinə daxil edilən tələblər və şərtlərdə nəzərdə tutulan kənar mühəndis şəbəkəsinin, artezian quyularının, sətəmizləyici qurğuların, qazanxanaların, mühafizə tikililərinin, yanğına qarşı zolaqların, yol ötürücülərinin, piyada keçidlərinin və digər bina və tikililərin yerləşdirilməsi üçün əlavə olaraq torpaq sahələrinin ölçüləri və yeri təyin edilir.

**Avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması işlərinin
layihələndirilməsi zamanı 1 km uzunluğunda avtomobil yollarının
təhkim zolağının orta ölçüləri**

17 nömrəli cədvəl

Avtomobil yollarının dərəcələri / hərəkət zolaqlarının sayı	Təhkim zolağının ümumi sahəsi (ha)							
	kənd təsərrüfatı əhəmiyyətli torpaqlarda				kənd təsərrüfatı üçün yararlı torpaqlarda			
	yer şəraitində, eninə maillik 0-dan 1:20-dək		yer şəraitində, eninə maillik 1:20-dən 1:10-dək		yer şəraitində, eninə maillik 0-dan 1:20-dək		yer şəraitində, eninə maillik 1:20-dən 1:10-dək	
	müddətsiz	müvəqqəti	müddətsiz	müvəqqəti	müddətsiz	müvəqqəti	müddətsiz	müvəqqəti
I / 8 zolaqlı	6,3	1,8	6,4	1,8	7,4	2,3	7,5	2,3
I / 6 zolaqlı	5,5	1,7	5,6	1,7	6,4	2,2	6,5	2,2
I / 4 zolaqlı	4,7	1,6	4,8	1,6	5,5	2,1	5,6	2,1
II / 2 zolaqlı	3,1	1,4	3,2	1,4	3,9	2	4	2
III / 2 zolaqlı	2,6	1,3	2,8	1,3	3,6	2	3,8	2
IV / 2 zolaqlı	2,4	1,3	2,5	1,3	3,5	2	3,6	2
V / 1 zolaqlı	2,1	1,2	2,2	1,2	3,3	2	3,4	2

Qeydlər: 1. Avtomobil yolları üçün torpaq sahələrinin müddətsiz (daimi) ayrılmasının orta göstəricilərinin tərkibinə avtomobil yollarının və yol qurğularının konstruktiv elementlərinin yerləşdirilməsinə lazım olan torpaq sahələri daxil edilməmişdir. Göstərilən qurğuların tikintisi üçün tələb olunan torpaq sahələri əlavə nəzərə alınmalıdır.

2. Cədvəldə göstərilən müvəqqəti istifadə üçün nəzərdə tutulan torpaq sahələrinin tərkibinə yalnız bitki qatının götürülməsinə və saxlanılmasına lazım olan torpaq zolağı və onun daşınmasında istifadə edilən nəqliyyat vasitələrinin hərəkət zolağı daxildir.

İSTİFADƏ OLUNMUŞ MƏNBƏ SƏNƏDLƏRİNİN SİYAHISI

1. 26 may 2015-ci il tarixli 202 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Azərbaycan" qəzeti, 07 iyun 2015-ci il, № 121, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, №06, maddə 777)

QƏRARA EDİLMİŞ DƏYİŞİKLİK VƏ ƏLAVƏLƏRİN SİYAHISI

26 may 2015-ci il tarixli 202 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Azərbaycan" qəzeti, 07 iyun 2015-ci il, № 121, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, №06, maddə 777) ilə "Avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri"nin 1.4-cü, 2.5-ci və 3.1-ci bəndləri yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

- 1.4. Ümumi istifadədə olan respublika və yerli əhəmiyyətli avtomobil yollarının yerləşdiyi təhkim zolaqları dövlət mülkiyyətidir, bölünməzdir və özgəninkiləşdirilə bilməz.
- 2.5. Avtomobil yolunun istehsalat obyektlərinin və ayrı-ayrı tikinti elementlərinin yerləşdirilməsi üçün tələb olunan torpaq sahəsi 16 nömrəli cədvələ uyğun olaraq təyin edilir.
- 3.1. Avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri müəyyən edilərkən, 1-15 nömrəli cədvəllərdə göstərilən ölçülər aşağıdakı avtomobil yolu sahələrinə şamil edilmir:
  - 3.1.1. avtomobil yollarının, o cümlədən ümumi istifadədə olmayan avtomobil yollarının layihələndirilməsi normalarına əsasən torpaq yatağının fərdi layihələndirilməsi tələb olunan;
  - 3.1.2. tökmələrdə hündürlüyün və ya qazmalarda dərinliyin maksimal həddi 12 metrədən çox olan;
  - 3.1.3. körpülərə, yol ötürücülərinə və tunellərə yanaşmalarda yerləşən;
  - 3.1.4. subasar (çaybasar, çaylaq) və göllərlə (su anbarı, nəhur) kəsişmə sahələrində yerləşən;
  - 3.1.5. dağlıq və mailliyi 200 promilədən çox olan ərazilərdən keçən.

26 may 2015-ci il tarixli 202 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Azərbaycan" qəzeti, 07 iyun 2015-ci il, № 121, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, №06, maddə 777) ilə "Avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri"na yeni məzmununda 1.5-ci və 3.1-1-ci bəndlər əlavə edilmişdir

26 may 2015-ci il tarixli 202 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Azərbaycan" qəzeti, 07 iyun 2015-ci il, № 121, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, №06, maddə 777) ilə "Avtomobil yollarının təhkim zolağının ölçüləri"nin 3.2-ci, 3.6-cı bəndlər və 16 nömrəli cədvəlin "Qeydlər"i ləğv edilmişdir